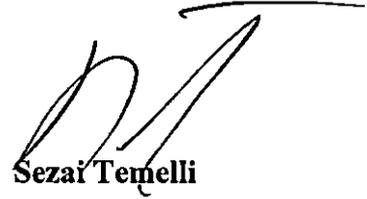

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Muş ili Varto ilçesi ve bağlı köylerde mera vasfı taşıyan alanlarda başlatılan jeotermal arama ve sondaj faaliyetlerinin çevresel, tarımsal, sosyo-ekonomik ve hukuki etkilerinin araştırılması; bu faaliyetlerin maden arama ve işletme faaliyetleriyle bağlantısının bulunup bulunmadığının ortaya konulması; mera, tarım alanlarının ve su kaynaklarının korunmasına ilişkin kamu politikalarının ve idari süreçlerin şeffaf biçimde incelenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Sezai Temelli

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Muş ili Varto ilçesine bağlı ve mera vasfı taşıyan birçok köyde jeotermal arama ve sondaj faaliyetleri başlatılmıştır. Söz konusu faaliyetlerin, ABD merkezli özel bir enerji şirketi olan Ignis H2 Energy'nin Türkiye'deki iştiraki üzerinden yürütüldüğü; şirketin Doğu Anadolu Bölgesi'nde birden fazla jeotermal arama ruhsatı edindiğini ve bu ruhsatlardan birinin Varto ilçesi Güzelkent Köyü ve çevresinde yaklaşık 40 km²'lik bir alanı kapsadığını kendi internet sitesinde açıkladığı bilinmektedir. Bu proje kamuoyuna "Güzelkent Exploration Project" adıyla yansımıştır.

Jeotermal arama ve sondaj faaliyetleri; yer altı ve yer üstü su kaynaklarının kirlenmesi, toprak yapısının bozulması, mera alanlarının geri dönüşsüz biçimde tahrip edilmesi ve bölgedeki tarımsal ile hayvansal üretimin zarar görmesi gibi ciddi riskler barındırmaktadır. Hâlihazırda içme suyu sorunu yaşayan Varto ilçesi açısından bu risklerin çok daha ağır sonuçlar doğurabileceği açıktır.

Öte yandan, Varto ilçesine bağlı Çalidere Köyü sınırları içerisinde bulunan ve mera vasfı taşıyan 104 ada 1 parsel numaralı taşınmaz için Muş İl Özel İdaresi Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü'nün 01.12.2025 tarihli yazısı ile jeotermal kaynak arama amacıyla sondaj yapılması ve buna bağlı olarak mera tahsis amacının değiştirilmesi talep edilmiştir. Mera alanlarının enerji ve maden faaliyetlerine açılması; kırsal yaşamın sürdürülebilirliğini zayıflatmakta, köylülerin geçim kaynaklarını tehdit etmekte ve kamu yararı ilkesini tartışmalı hâle getirmektedir.

Ayrıca, Varto'ya bağlı birçok köyde maden ocaklarının açılacağı yönünde yerel kaynaklardan gelen bilgiler bulunmaktadır. Termal su ve kaplıca faaliyetleri adı altında başlatılan jeotermal arama çalışmalarının, gerçekte bölgede altın ve bakır gibi madenlerin varlığını tespit etmeye yönelik olduğu; jeotermal araştırmaların maden aramacılığına altyapı oluşturduğu yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Maden mühendisleri tarafından yapılan değerlendirmelere göre, jeotermal su hatları ile hareketli fay hatlarının örtüşmesi, bu hatların altın ve bakır gibi madenlerin yüzeye yaklaşmasında doğal güzergâhlar oluşturduğunu göstermektedir.

Bölge halkı yeterince bilgilendirilmeden, kapsamlı ve bağımsız bilimsel çalışmalar yapılmadan, çevresel etki değerlendirme süreçleri şeffaf biçimde işletilmeden köylerin enerji ve maden sahalarına açılması; telafisi mümkün olmayan ekolojik, sosyal ve ekonomik yıkımlara yol açma tehlikesi taşımaktadır.

Bu nedenlerle; Muş ili Varto ilçesi ve bağlı köylerde yürütülen jeotermal arama ve sondaj faaliyetlerinin hukuki dayanaklarının, çevresel etkilerinin, mera alanlarına ve kırsal yaşama etkilerinin, maden arama faaliyetleriyle bağlantısının ve ilgili kamu kurumlarının sorumluluklarının ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hâle gelmiştir.